

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. IV. Expenduntur verba Domini: Ecce Mater tua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

& clavis crucifixum mori, imò & mortuum, in gremio suo positum spectabat. Hinc haurire licet, quantum satis est solatorum. Saxum est, quem hæc spectacula non afficiunt.

Ecce filius tuus. Has voces ipsamet audivit, utrumque de filium ipsamet aspexit. Bernardus censet aut nimio lacrymarum fluxu non potuisse oculos in vicina defigere, aut eos certe ab hoc spectaculo nunquam deflectisse. *Moriebatur vivens,* inquit, *vivendo ferens dolorem morte crudeliorem. Verè juxta crucem stabat, quia crucem filii præ ceteris majore cruciatu ferebat.* Et credibile proflus est, cum amor sit oculatissimus, ab hac Matre cruci adstante, omnem filii motum nutumque vigilantissimè observatum. Beata Birgitta Matrem hanc ita de filio loquentem facit: *Nec ipse me adstantem cruci videre potuit, nisi sanguine per compressionem ciliorum expresso. Vidit igitur Mater & audivit illa omnia. O quanto mitior Deus in amicos suos exitiit! Abrahamus Saræ conjugii neutiquam dixit Isaacum filium à se maclandum.*

Revelat. 5.
Birgitta
lib. 4. 70.
mch.

Gen. cap. 21.
vers. 16.
Exodi c. 2.
vers. 5.

Ibid. c. 12.
vers. 31.

1. Reg. c. 4.
vers. 18.

2. Reg. c. 18.
vers. 33.

Agar Abrahami ancilla filium suum extremè sitientem arbori acclinans, & abiens, *Non videbo,* inquit, *morientem puerum.* Mater Moyſis maluit videre filium humani quam sanguini innatantem. Pharaò durior omni marmore, viso tamen primogenito mortuo, ut cera cæpit mollescere: *vocatisq; Moyſe & Aaron. Ite,* inquit, *immolate Domino, sicut dicitur. Heli sacerdos allato nuntio de filiis duobus interfectis cecidit de sella retrorsum, & fractis cervicibus mortuus est. David Absalone filio de genere confosso, inconsolabili planctu exaltuans, Fili mi Absalon, clamabat, Absalon fili mi, quis mihi tribuat, ut ego moriar pro te? Ita Domini Mater longè potiori jure, Fili mi Jesu, dixerit, Jesu fili mi, quis mihi det, ut ego tecum & propter te moriar, fili mi Jesu dulcissime?*

§. III. Cur Mater Domini huic spectaculo interfuerit.

Miratur Apostolos Bernardus in Thaboris montem eductos sine Matre; miratur Matrem in Golgothæum elivum assumptam sine Apostolis, quorum unicuique adfuit. O Bernarde, non est quòd aded mireremur: cacumen Thabor gaudiis & solariis, Calvaria collis luctu & doloribus inundabat: in Thabore mulsum, Creticum, Falernum bibebatur; in Calvariâ acetum felle mistum ingerebatur, amarissimus dolorum calix erat exhauriendus. Hic illud præſæ legis erat, Aut abi aut bibe, hoc est, infanda patere. Atqui Mater Christi patiendo longè fuit robustior Apostolis, & filius cumprimis voluit, ut Mater è suo calice biberet prima, & plus aliis omnibus, quod pridie mortis à Patre petiit: *Transseat à me calix iste.* Rogabat Christus, Hilario interprete, non tam ut à se penitus recederet hic calix, quam ut ad alios quoque suorum amicorum perveniret, velut circularis haustus & poculum salutis, ut quomodo à se, sic & ab illis sine spei diffidentia, sine mortis fugâ, sine omni impatientiâ biberetur. Reverà Mater cum filio bibit; nam à filio ad Matrem transit, à Matre ad filium adoptatum Joannem. Sed etiamnum hic calix inter nos circulatim obit: ebibendus est, velis nolis, ebibendus est. Nemo tergiverſetur, cum eum bibendi ordo provocat. Est calix Domini, vinum Dominicum, calix transiens, idè duplici nomine; nam nullam præterit, nullum ab amaro potu hoc immunem esse sinit, omnibus sese ingerit, etiam nolentibus & invitis: sed ramen hoc quoque nomine calix transiens est, quia non æternos spumat amatores; modicum, breve, momentum est, quidquid hic patimur. Bibamus poculum salutis: qui Dominicæ cruci stant propiores, qui Christo magis cognati, qui ei chariores, plerumque sæpius & plus bibunt. Nullus horreat tam triste absinthium, Christus præbuit, Christi Mater, discipuli, amici omnes eandem hanc potionem biberunt largissime; om-

B. Maria adfuit in mōre Calvaria non autè Apostoli, quia iis erat robustior in patiendo. Matr. c. 26. vers. 39. Hilarius canon. 31. in Matthæum.

Calix Domini dicitur transiens, quia breve est quidquid hic patimur.

nes Sancti quanta passi? Et nos quid oblectamur frustra? si volentes bibimus, placemus Domino, gratiam Dominicam emeremur, spes certa nec taris in celo bibendi. Eia fortiter & agamus & patiamur.

Rex noster exactissimè videt, quid quisque suo nomine toleret. *Cum vidisset Jesu s Matrem & discipulum stantem.* Vidit proximos, vidit non ad latus sed ante faciem stantes. Penetrabat Mater immensam turbam, & ex adversum cruci se collocabat velut depictura filium. Hinc vidit audiriq; omnia, hinc gladius tam alte petus subit. O Simeon, non unus hic gladius; multi sunt, qui virgineum pectus hauriant: clavi, spinæ, acetis spongia, stillantia recens vulnere, vociferationes militum, irrisiones hostium, filii verba, meri gladii, acutissima spicula. *Hæc filia Hebræi populi, quod Hieremias dixit, accincta cilicio, confersa cinere, luctum unigeniti sui fuit plantum amarum.*

Hic mihi faciendum, quod Timanthes nobilis pictor excogitavit arti juvande. Iphigeniam pinxerat ad aras stantem vivam victimam, & cognatos omnes quam potuit mæstissimos penicillo expresserat. Cum omnem tristitiâ imaginem consumpsisset, patris Agamemnonis vultum lavavit, quem dignè non poterat ostendere. Sint forsitan colores, quibus Apostolorum, Magdalene, Petri, Joannis, lugentium Maronarum lacrymas exprimamus, non sunt certe, quibus ægrimoniam Matris ostendamus. Verba dolor superat.

§. IV. Expendantur verba Domini: Ecce Mater tua.

Valerius natraf, Pindaro poëta sacundissimo quemdam discipulorum fuisse charissimum. In hujus gremium Magister capite reposito in ipso Gymnasio quieti se dedit, & obiit. Nec prius decessisse cognitus est, quam Gymnasiarcha locum eum claturus, necquidquam jam mortuum excitare conaretur. Christus Patientiæ ac Humilitatis Magister, cum ambas virtutes illas è cathedrâ crucis doceret in scholâ publicâ, auditorum multa millia numeravit, sed inter discipulos chariorem habuit neminem Joanne. Apud hanc quietis aliquid quærens, *Ecce, ait, Mater tua.* Ego post pauculas horas sepulchro condar, interim meam matrem tibi commendo: *Ecce Mater tua.* His dictis omnia sunt tenebræ, quibus ad trionum durantiis, ut supra demonstratum est, Christus velut mortuus contineat, ut silentium hoc impenderet orationi. Cedentibus tenebris rursus loqui & stim fateri voluit.

Jacob in Ægypto moriturus præſenti ad fatalem lectulum Josepho, *En ego morior, inquit, do tibi partem unam extra fratres tuos.* Christus in cruentâ trabe oculos solum & linguam habuit non ligatam: illos & istam matri ac discipulo impendens, *En, inquit, do tibi partem unam extra ceteros Apostolos, partem oprimam, quâ mihi nil umquam fuit charius.*

M. Popilius vir Senatorii ordinis Appium Gallum ab inuente ætate sibi familiarissimum, jam propè moriens pro vetusto jure amicitia, & vultu benigno respexit, & verbis magnum præ se amorem ferentibus profecutus est; unum etiam de multis, qui assidebat, ultimo complexu & osculo dignum judicavit, insuper & anulos quoque suos ei tradidit, ne quid ex eâ hereditate amitteret. Quos Appius vir diligens in locellum repositos diligentissimè hæredibus illius reddidit. Si fas ima summis non tam conferre, quàm hæc per illa explicare, en Christus moriturus de cruce Joannem amplectitur & osculatur, tradens insuper dactylothemam, hoc est, Matrem suam virtutibus omnigenis ornatam, gratiâ plenam. Joannes optimus æstimator gemmarum quas accepisset, Matrem sibi commendatam accepit quidem minimè in sua, nihilominus hoc cimelum nobis minimè subductum. Hæc mater etiam est nostra, quamvis Joanni singularissimè commendata. *Ecce mater tua.* Illi enim præ ceteris

ceteris Apostolis omnibus thesaurum hunc legavit. Magnae laudis erat de aliis dici: Vos estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis. Sed erat laudis maximae, de Joanne dici potuisse: Tu es, qui permansisti mecum in morte mea, ideo tibi pretiosissimum orbis gazophylacium, sanctissimum divinitatis ararium, cupio esse commendatissimum, Ecce mater tua. Hic quidem adstat Salome Zebedaea, quae te genuit, sed quid ea est ad istam matrem? Huic plura debes, major tibi ab ista hereditas est. Patrem in me amittis, sed en acquiris matrem.

Philemon Regis Ptolemæi Praefectus, uti memorant, ad insulam Topazium in mari rubro topazium gemmam invenit, quam Berenicæ reginae Ptolemæi sequentis matri attulit, quæ mirè placuit. Christus Dominus ad mare Galilæum obambulans unionem pretiosissimum Joannem reperit, gemmarum manu facile scalpendum & laborandum, hunc Matri suæ cæli Reginae moriens in cruce donavit. Ecce filius tuus, Joanni contra dedit vaginam merè gemmeam, matrem suam summis virtutibus ornâtam, in quâ Christus ipse velut gladius penetrabilior omni gladio ancipiti novem mensibus latebat.

Ecce Mater tua, sed mecum crucifixa, mecumque mortura sincerissimis affectibus. Jure discipulorum charissimo commendatur hæc Mater, cognitione & omni humanâ ope destituta. Ecce quam afflicta & pariter tormento crucis affecta cum filio potius pendere, quam cum populo stare dici poterat: sic enim filium ipsis pedallis imbibit, ut omnes ejus dolores senserit. Vivebat illa jam non illa, vivebat verò in illa Christus, quæ cum Christo verè moriebatur, & tamen stabat. Imperatricem cerè decebat stantem mori. Grande mirum Solis in celo stantis, sed multò grandius Matris juxta filii partubulum persistentis. En altera, sed melior Eva, consistit ad lignum scientiæ boni & mali, & fructum nobis porrigit vitæ, non mortis. Statio prorsus admiranda. Ceciderunt Angeli, gens humana omnis cecidit, hæc animis perstat in societate crucis, in doloribus summis. Anselmus omnes Martyrum dolores existimat leves, ad tantum hujus Matris collatos; & Damasceno teste, parturientis nixus, quos in puerperio non sensit, juxta crucem sustinuit. Hæc est illa Noëmi luctu deformata, quæ omnibus elogium parantibus, Ne vocetis, inquit, me Noëmi, id est, pulchram, sed vocate me Mara, id est, amarâ, quia amaritudine valde replevit me Dominus. Rachel parturientis inter ipsos laboriosos nixus egrediente animâ, præ dolore & imminente jam morte, vocavit nomen filii sui, Benoni, id est, filius doloris. Virgo Mater enixa est filium, sed verè filium doloris, quem nulli jam Angeli symphonia cælesti cingunt, quem Judæi & Romani linguis maledicis profcindunt.

Sed denudò quæras, cur Matrem filius spectaculo tam luctuoso interesse voluit, quam verbulo aut nycti solo arcere potuisset? Causæ complures. 1. Dolori tuo & Matris augendo hoc fecit, aliâ enim hoc minime solet fieri. Caligula vi tyrannicâ cogebat filiorum supplicis & morti parentes interesse. 2. Ad patefaciendam Matris fidem, quam Elisabetha tantopere laudavit; ea fides hic candelabro suffixa orbem univèrsam collustravit. 3. Diximus in Calvariâ portiones sudatorias, fel merum, calicem amarissimum propinari, has tamen portiones generosissimè simul ac patientissimè bibi hæc Mater verè Machabæa, supra modum mater mirabilis, repleta sapientia, & bonorum memoriâ dignissima filium morientem conspiciens, bono animo ferebat propter spem quam in Deo habebat.

S. V. Tres præceptiones huic spectantes.

I Andulphus* scriptor admodû pius memorat, fuisse virum religiosum, qui totus jerit in lacrymas, quotiescumque illa verba, Ecce mater tua, commeditaretur. Ita viginti annos assidue pane lacrymis consumpsit,

quibus cibum & potum frequenter miscuit. Subinde Christum allocutus, Ecce, aiebat lacrymans, quomodo Mater tua doloribus plena stat derelicta? Quandoque cum Matre verba faciens, Ecce ô Mater, inquebat, quomodo pendet filius inter tormenta maxima morturus? Ita quodcumque Christi patientis historiam memoriâ repereret, ab his verbis, Ecce filius tuus, Ecce Mater tua, initium ducebat. Hic præceptiones aliquot & documenta instillamus salubriora.

I. Misericordia miserorum. Immenso charitatis affectu Dominus JESVS miseros complexus, hostibus veniam, mortuis vitam, latroni paradysum, Matri filium, discipulo Matrem, nobis omnibus dedit seipsum. Unde Bernardus singulari sensu, O quam munificus, inquit, factus es in nuptiis tuis, Rex & Sponsus! JESVS bone, quam largè quæ habuisti, omnia tradidisti! Addit: Portavit Christum onera tua invitans te, ut & tu portes onera sua. Quæ Christi sunt onera? Necessitates, penuriæ, calamitates miserorum ac pauperum, quibus consilio, manu, marsupio, solatiis, quâ possumus ope, subveniendum. Expande animum, explica manum & frontem, succurre miseris, solare mæstos, erige pusillanimes, esurientibus panem frange, operi nudos, hospitio recipe desertos. Ne quis tamen, ait Augustinus, forsitan dicat: O beati, qui Christum suscipere in domum propriam meruerunt! Noli dolere, non tibi abstulit istam dignationem. Quod uni, ait, ex minimis meis fecistis, mihi fecistis.

II. Animus in omnibus adversis erectus. Maria & Joannes sub cruce non sedebant, sed stabant, non corpore solum erecto, sed & animo: non eos Petri calus, non Judæorum rabies, non spectaculi horror ab his ad crucem excubiis absterere potuit. Dixerat Thomas: Eamus & Ioan. cap. 11. nos, ut moriamur cum eâ. Sed verbis defuerunt facta. Hic defuncta verba, sed facta cernimus. En Domini Matrem, quam Salomoni depingens, Statura tua, inquit, assimilata est palma, quæ nulli cedit oneri. De Christo concionante Matthæus memorans, Adhuc eo loquente ad turbas, inquit, ecce Mater ejus & fratres stabant foris. Jam non foris, sed proximè crucem stant, & à Rege crucifixo agnoscuntur. Non Matrem Christus, non amicum novit nisi sub cruce stantem. Amicos veros à falsis crux discernit, & statio sub cruce. Salomone teste, omni tempore diligit, qui amicus est, & angustis comprobatur. Non satis est pati, nisi erecto animo, & ingenti in Deum fiducia patiamur, ad arbitrium & omnes Dei nutus paratissimi. Sub cruce non cubandum, sed standum est. Zebedæa supplicem libellum Christo porrigens, Dic, ait, ut sedeant hi duo filii mei. O bona, prius standum est, prius calix amarissimus perhauriendus. His legibus societas crucis stabilitur.

III. Amor & cultus Virginis Matris. Jacob futuri nondum gnarus, Rebecca matris operâ, faultam Patris prærationem obtinet. Thecæitis sapiens facundiâ prudenti Absalonem fratricidam reponit in gratiam apud parentem David. Abigail forniciosa & prudens muneribus & linguæ suadâ Davidem jam cædes spirantem placat, & ab exitio domus suæ avertit. Regina Bethsabea pro filio Salomone sollicita opportuno Regis alloquio regnum extorsit Adoniæ, reddiditque Salomoni. Eadem benevolentiam à Matre Domini JESVS expectemus, modò constanter illius Opem imploremus, modò bonâ fide in illius ad crucem societate persistemus. Illa se numquam negabit Matrem, modò filii non negent se filios. Modus & ordo in calicibus venerandis optimus est, ut partes primas, & secundum Deum proximas nuncupemus divinæ Matri, eamque cultu singulari atque omnibus studiis demereri conitiamur, & nihil quod virium nostrarum sit, in veneratione Virginis illius omitamus. Hac enim propitiâ Deum offensum esse non posse novimus. Bonaventura dicere ausus: Sicut à beatissima, omnis à te aversus & despectus, necesse est ut per-

Aliquot documenta salubria. 1. Misericordia miserorum. 2. Animus in omnibus adversis erectus. 3. Amor & cultus Virginis Matris. Aliquot documenta salubria. 1. Misericordia miserorum. 2. Animus in omnibus adversis erectus. 3. Amor & cultus Virginis Matris. Aliquot documenta salubria. 1. Misericordia miserorum. 2. Animus in omnibus adversis erectus. 3. Amor & cultus Virginis Matris.

B. Maria partes primas obtinet in venerandis calicibus. Bonavent. lib. 1. Phor. cap. 5. eat, sic

